

Informace pro občany Tišnovska

připravenost

**na *k*rizové
situace**

Tato příručka obsahuje návod, jak se připravit na dopad možných následků živelných pohrom nebo mimořádných situací způsobených lidskou činností.

Tísňová linka funkční ve všech státech Evropské unie

112

Operační dispečinky pro hlášení událostí

150	Hasiči	158	Policie ČR
155	Zdravotnická záchranná služba		

Připravenost na *krizové situace*

Co dělat při vzniku mimořádné události

V životě člověka mohou nastat neočekávané mimořádné situace, jako jsou živelné pohromy - záplavy a povodně, požáry, vichřice, sněhové a námrazové kalamity, sesuvy půdy, havárie s únikem nebezpečných látek, dopravní nehody s únikem nebezpečných látek, radiační havárie, ropné havárie a další, které mohou ohrozit životy a zdraví obyvatel a způsobit velké škody na materiálních hodnotách.

Mimořádné události, které mohou vzniknout na území Tišnovska.....	4
Způsob varování a vyznění obyvatelstva.....	4
Co dělat, když zazní siréna.....	5
Způsob varování obyvatelstva při bezprostředně hrozícím nebezpečí.....	6
Tvary signálů.....	7
Co dělat při vzniku mimořádné události.....	7
Potřebné údaje ke sdělení na dispečink.....	8
Význam tísňové linky.....	8
Obecné zásady chování při vzniku mimořádné události.....	9
Požár.....	10
Únik škodlivé látky do ovzduší.....	10
Havárie vozidla přepravujícího nebezpečný náklad.....	11
Povodně, záplavy a přívalové deště.....	12
Větrná smršť.....	14
Teroristické akce.....	14
Evakuace.....	15
Zásady chování při evakuaci.....	16
Zásady pro opuštění bytu nebo rodinného domu	16
Evakuační zavazadlo.....	17
Nouzové ubytování obyvatel.....	17
Zásady při nouzovém ubytování.....	18
Humanitární pomoc a její význam.....	18
Záchrana zdraví.....	20
Než přijede sanitka.....	20
Základní zásady první pomoci.....	20
Stabilizovaná poloha.....	21
Krizový stav-stupně a jejich význam.....	22
Integrovaný záchranný systém, orgány krizového řízení.....	24
Pojmy a jejich význam.....	25
Běžné poruchy či havárie v domácnostech.....	29

Mimořádné události, které mohou vzniknout na území Tišnovska

Čas od času se každý může setkat s událostí ohrožující jeho život, zdraví nebo majetek. Proto je dobré vědět, jaké situace nás ohrožují, jak se v těchto situacích zachovat a ochránit tak svůj život, zdraví, majetek a pomoci druhým.

S jakými událostmi se můžete setkat na území Tišnovska:

- extrémní situace způsobené rozmarným počasím (větrná smršť, kalamitní výskyt sněhových srážek - omezení dopravy a přístupnosti postižených oblastí, námrazová kalamita, katastrofální sucho);
- povodně, záplavy (protržení hrází rybníků, ohrožení ledovými bariérami);
- onemocnění většího počtu osob, epidemie, hromadné nákazy zvířat (slintavka a kulhavka, prasečí mor apod.);
- požáry, lesní požáry;
- výbuch (únik plynu, čerpadla pohonných hmot, přeprava škodlivin apod.), destrukce budov;
- únik nebezpečných škodlivin do ovzduší
- rozsáhlé havárie v dopravě (silniční, železniční, letecké);
- přerušení dodávek elektřiny, vody, plynu, tepla, rozpad telekomunikační a informační sítě;

Způsob varování a vyrozumění obyvatelstva

V případě krizové situace budete varováni a vyrozuměni sirénami a sdělením o jakou událost se jedná.

- Informace z hromadných sdělovacích prostředků s celostátní působností podá:
  - veřejnoprávní rozhlas: stanice RADIOŽURNÁL (pásmo VKV II), stanice PRAHA (pásmo SV),
  - veřejnoprávní televize programový okruh ČT1 a ČT2,
  - tisk,
  - soukromé televizní a rozhlasové stanice - Nova, Prima, Evropa 2, Frekvence 1.

- orgány veřejné správy využívají i místních informačních prostředků:
  - místního rozhlasu v příslušné obci,
  - místní tisk,
  - vyhlášky pro obyvatelstvo.

- orgány zodpovědné za řešení situace (policie, hasiči, civilní ochrana atd.) mohou navíc použít:
  - megafony,
  - rozhlasové vozy,
  - osobní informování.

Co dělat, když zazní siréna

Níže uvedené pokyny platí jen tehdy, pokud zjevně nejde o povodňové ohrožení.

OKAMŽITĚ SE UKRYJTE

Vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Tou může být výrobní závod, úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i soukromý dům. Děti, které jsou ve škole, je nutné ponechat ve škole a neposílat je domů nebo se snažit je ze školy vyzvednout. Škola se o ně postará a sdělí jim, co mají dělat. Jestliže cestujete automobilem a uslyšíte varování, je nejlepší okamžitě automobil zaparkovat a vyhledat úkryt

v nejbližší budově.

ZAVŘETE DVEŘE A OKNA

Když se ukryjete v budově, musíte zavřít dveře a okna kvůli bezpečnosti osob uvnitř. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíme pravděpodobnost vlastního zamoření.

ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI

Informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíte v pravidelných relacích a zpravodajských vstupech ve sdělovacích prostředcích.

Způsob varování obyvatelstva při bezprostředně hrozícím nebezpečí

V případě mimořádné události, která akutně bezprostředně ohrožuje okolí (např. únik nebezpečných škodlivin do ovzduší) bude obyvatelstvo varováno pomocí sirén varovným signálem „všeobecná výstraha“. Jedná se o houkání sirény kolísavým tónem po dobu 140 sekund, které bude doplněno zprávou o charakteru ohrožení a činnosti, kterou je nutno na ochranu obyvatelstva provést.

Poznámka: Každou první středu v měsíci ve 12,00 hodin jsou sirény pravidelně přezkušovány 140 sekund trvajícím trvalým tónem. V tomto případě žádnou činnost neprovádějte.

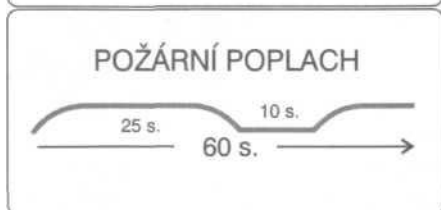
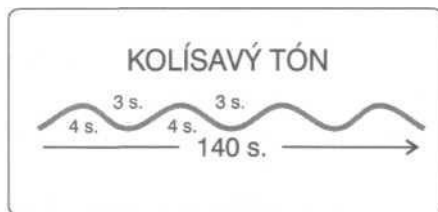
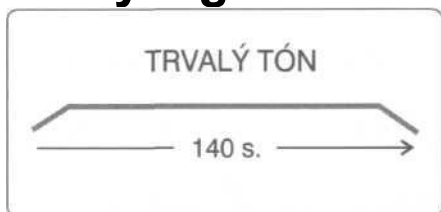
Varovný signál vyhlašovaný prostřednictvím poplachové sirény

Tón sirény	Význam signálu	činnost obyvatelstva
Kolísavý 140 vteřin	Všeobecná výstraha	Ukrytí, poslech médií

Ostatní signály vyhlášené prostřednictvím poplachových sirén

Tón sirény	Význam signálu	Činnost obyvatelstva	Poznámka
Trvalý tón 140 vteřin	Zkušební tón	Žádná	
Přerušovaný tón 60 vteřin	Požární poplach	Svolání jednotky požární ochrany, záchrana osob, majetku a zvířat	Rozdílná forma u rotační sirény a elektronické sirény

Tvary signálů

POŽÁRNÍ POPLACH

Co dělat při vzniku mimořádné události

Obecné zásady

Při ohrožení, o kterém můžete být vyrozuměni prostřednictvím sirén, zprávou v rozhlasu, televizi, z tisku nebo hlášením místního rozhlasu, pojiždného rozhlasového vozu, megafonu a od spoluobčanů, se snažte dodržovat následující zásady:

- **RESPEKTUJTE** situaci a snažte se získat informace z oficiálních

zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška obecního nebo městského úřadu apod.).

- **NEROZŠÍŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy.
  - **VARUJTE** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.
  - **NETELEFONUJTE** zbytečně - telefonní síť (včetně mobilní) je v situaci ohrožení přetížená.
  - **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci. li
  - **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým, nemocným a nemožoucím lidem.
  - **UVĚDOMTE SI**, že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.
  - **UPOSLECHNĚTE** pokynů pracovníků záchranných složek, orgánů veřejné správy.
- Jste-li svědkem vzniku mimořádné situace, předejte informaci co nejdříve na linku tísňového volání **112**.

Potřebné údaje ke sdělení na dispečink:

- kdo volá (jméno volajícího) a číslo telefonu;
  - co se stalo;
  - kde se to stalo;
  - jak je to dlouho;
  - v případě potřeby orientační body v místě události;
  - doplňující údaje podle situace (počet postižených, druh zranění, apod.).
- **Po ukončení hovoru zavěste a čekejte na zpětný dotaz k ověření pravdivosti zprávy.**

112

Význam tísňové linky

112

- v České republice funguje nová tísňová linka 112; číslo 112 je evropské číslo tísňového volání, které je funkční ve státech EU v případě nehody nebo v případě jakéhokoliv ohrožení, či nebezpečí; "střediska obdržené informace předávají hasičským útvarům, policii a zdravotní službě; linka 112 je dostupná z jakéhokoliv místa v České republice; operační centra vznikla podle nového krajského uspořádání a jsou v sídlech krajských ředitelství hasičského záchranného sboru;
- nadále však současně fungují stávající tísňová čísla 150,155,156 a 158;
- tísňové číslo 112 bylo zavedeno na základě rozhodnutí rady pro EU, která si vzala za povinnost, že cestující po zemích EU si nemůže pamatovat místní tísňová čísla, která jsou v každé zemi jiná;
- ve všech zemích EU i v České republice nejsou volání na 112 zpoplatňována; běžně se používá jazyk té země, ve které se nacházíte; většinou jsou operátoři schopni mluvit jazykem anglickým.

Telefonní čísla operačních dispečinků pro hlášení událostí

150	Hasiči	156	Městská policie
155	Zdravotnická záchranná služba	158	Policie ČR

Obecné zásady chování při vzniku mimořádné události

Možné situace

- Požár
- Únik škodlivé látky do ovzduší
- Havárie vozidla přepravujícího nebezpečný náklad
- Povodně, záplavy a přívalové deště II Větrná smršť
- Teroristické akce

Požár

- požár uhasťe dostupnými prostředky nebo jej lokalizujte; jestliže to není možné, proveďte nutná opatření k zamezení jeho šíření;
- ohlaste zjištěný požár na ohlašovně požárů nebo zabezpečte jeho ohlášení;
- zjistěte, zda se v ohroženém prostoru nenachází osoby; pokud ano, vyveďte je na bezpečné místo;
- zastavte přívod plynu, vypněte elektrický proud, vezměte si nejn nutnější věci (doklady, léky, peníze apod.) a ohrožený prostor rychle opusťte;
- neodvětrávejte prostory v nichž hoří; přístup vzduchu intenzitu hoření zvyšuje (kouř má opačné účinky jak vzduch);
- vynesete předměty, které působením požáru mohou vybuchnout, zvýšit intenzitu hoření, popřípadě mohou zvýšit škodlivost unikajících plynů (např. propan-butanové nádoby apod.); není-li to možné, upozorněte na tyto předměty zasahující záchranné složky;
- nezdržujte se v blízkosti požáru, hořením různých materiálů mohou vznikat nejrůznější škodlivé plyny;
- z blízkosti požáru odvezte vozidlo, aby nepřekáželo záchranným jednotkám, popřípadě nebylo poškozeno;
- poskytněte na vyzvu velitele zásahu osobní pomoc jednotce požární ochrany;
- respektujte pokyny velitele zásahu a řiďte se jimi.

Únik škodlivé látky do ovzduší

- jste-li na volném prostranství, okamžitě opusťte ohrožený prostor (směrem od zdroje nebo kolmo na směr větru); není-li to možné, vstupte do nejbližší budovy;
- jste-li uvnitř, umožněte vstup dalším osobám; nevstupujte do sklepních prostor, protože naprostá většina toxických látek je těžší než vzduch;
- budovu neopouštějte, pokud neobdržíte informace, že jeto možné;
- zavřete a všemi dostupnými prostředky utěsněte okna, dveře a ostatní ventilační otvory, vypněte klimatizaci (ventilátory apod.);

- podle možností se zdržujte v místnosti na straně odvrácené od zdroje úniku škodlivé látky v co nejvyšším patře budovy; nekuřte, vyvarujte se fyzické námahy;
- připravte si improvizovaný prostředek k ochraně dýchacích orgánů, při průniku škodliviny do budovy jej použijte; při jeho výměně zadržte dech;
- při svědění na nekrytých částech těla si tělo omyjte větším množstvím vody a otřete do sucha; oděv si podle možností vyměňte.

Havárie vozidla přepravujícího nebezpečný náklad

- skutečnost o přepravovaném škodlivém nákladu signalizují bezpečnostní značky a kódy na vozidle;
- jste-li svědky havárie, z bezpečné vzdálenosti se pokuste přečíst alespoň jedno z čísel kódu a podejte o havarovaném vozidle a číslech kódu informaci hasičům nebo policii;
- zjistěte směr proudění vzduchu v místě havárie (podle směru úniku dýmu či par, pomocí vlajícího kapesníku či třepetání listí na stromech apod.);
- zjistíte-li zápach či stoupající dým, zejména jiné barvy než kouř, urychleně opusťte prostor;
- předpokládáte-li, že by mohlo dojít k výbuchu, úniku škodliviny apod., nepřibližujte se k havarovanému vozidlu;
- nepoužívejte zápalných a jiskřivých zdrojů (motor, cigarety, otevřený oheň, elektrospotřebiče apod.);
- nebezpečné kusové zásilky mohou být označeny informačním systémem DIAMANT (čtverec z různých barev s vepsanými čísly a písmeny); pokud je obal tímto způsobem označen, jedná se vždy o nebezpečnou látku; nesnažte se s takovými obaly bez naléhavých důvodů manipulovat;
- ostatní zásady ochrany jsou obdobné jako při úniku škodlivin.

Povodně, záplavy a přívalové deště

- **Prevence**
- **Před povodní**
- **Při povodni**
- **Po povodni**
- **Praktické rady**

Prevence

- vlastníci staveb a pozemků, které leží v záplavovém pásmu jsou podle vodního zákona povinni zpracovat povodňový plán pro svůj objekt (informace poskytuje odbor životního prostředí);
- seznamte se s možnou výší velké vody v ohrožené oblasti kolem vašeho působiště, vytipujte bezpečné místo, které nebude zaplaveno vodou;
- dbejte na to, aby při povodních nebyla hladina uměle zvedána překážkami (můstek, oplocení, kůlna či jiné zmenšení průtočného profilu);
- odstraňte nebo zajistěte snadno odplavitelný materiál, břehy čistěte, neskladujte zde nebezpečné látky (pohonné hmoty, hnojiva, apod.);
- mějte přehled o možnostech, kde lze získat materiál k utěsnění otvorů (pytle s pískem, řezivo apod.).

Před povodní

- připravte si pytle s pískem na utěsnění;
- připravte si potraviny a pitnou vodu na 1 den, evakuační zavazadlo;
- uzavřete včas okna, dveře sklepů a přízemních budov a dle možnosti je utěsněte, majetek (zejména cenný) přestěhujte do vyšších podlaží, zaparkujte svůj automobil na bezpečném místě, kde nehrozí zaplavení;
- připravujte se k opuštění bytu (domu) podle stanovených zásad;
- připravte evakuaci domácích a hospodářských zvířat;
- podle pokynů odborníků se podílejte na budování a zpevňování hrází;
- netábořte bezprostředně na břehu vodního toku.

Při povodni

- jste-li k tomu vyzváni, opusťte ohrožený prostor;
- v případě evakuace dodržte zásady opuštění bytu (domu);
- nemáte-li možnost si zajistit náhradní ubytování vlastními silami (u příbuzných, na chatě apod.), přesuňte se do evakuačního střediska;
- je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na vytipované místo, které nebude zaplaveno vodou;
- není-li to nutné, neprojíždějte zaplaveným územím;
- neztěžujte svojí zvědavostí činnost záchranných jednotek.

Po povodni

- nechtě si zkontrolovat stav objektů (statická narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, elektřina apod.), stav kanalizace a rozvodů vody;
- podle pokynů hygienika zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou;
- informujte se o místech humanitární pomoci;
- kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod.

Praktické rady

- blíží-li se zatopení vaší ulice a opouštíte-li své bydliště, zachovejte se tak, jako když odjíždíte na dovolenou; zabráníte tak panice;
- vybavte se věcmi podle daného ročního období (zejména náhradní oblečení, obuv, apod.);
- i když podle zásad pro opuštění bytu ponecháte lednici zapnutou, je možné, že v případě zatopení rozvaděče nebo trafostanice dojde k vypnutí elektrického proudu; proto je vhodné z lednic a mrazáků vyklidit potraviny podléhající zkáze; potraviny by se znehodnotily a navíc by vás při návratu domů přivítal nepříjemný zápach;
- nezapomeňte, že i vaši čtyřnozí nebo jiní miláčci a hospodářská zvířata budou chtít ve svých dočasných působištích jíst.

Význam jednotlivých stupňů povodňové aktivity

I. Stupeň - Bdělost

nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí. Vždy při dosažení směrodatné výšky hladiny při nepříznivé meteorologické předpovědi.

II. Stupeň - Pohotovost

vyhlašuje příslušný povodňový orgán při nebezpečí přirozené povodně a v době povodně, kdy ještě nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto vodního toku. Vždy při dosažení směrodatné výšky hladiny řeky při nepříznivé meteorologické předpovědi.

III. Stupeň - Ohrožení

vyhlašuje příslušný povodňový orgán v době povodně při bezprostředním nebezpečí nebo při vzniku větších škod, ohrožení majetku a životů v záplavovém území (např. při náhlém přelití břehové linie koryta, způsobené příčným zátarasem, havárií, lokální srážkovou situací apod.) Vždy při dosažení směrodatné výšky hladiny řeky při nepříznivé meteorologické předpovědi.

Větrná smršť'

- sledujte zprávy o příchodu větrné smršti, opusťte ulice a ukryjte se do pevných staveb;
- uzavřete okna, okenice, či jinak zabezpečte otvory na návětrné straně;
- připevněte pohyblivé předměty, dopravní prostředky umístěte do závětrných prostorů a jejich postavení nejmenší plochou proti větru;
- je-li to nutné, otevřete okna či dveře na závětrné straně (vyrovnání tlaku vzdušných proudů v budovách).

Teroristické akce

Anonymní oznámení (uložení bomby, třaskaviny, použití nebezpečné látky apod.)

- nedotýkejte se podezřelého předmětu;
- otevřete dveře a okna;
- opusťte budovu a následujte ostatní evakuované do předem vyhrazených prostor;
- vezměte s sebou všechny osobní věci (osobní doklady apod.); dodržujte pokyny a instrukce vydané správcem objektu;
- vyčkejte další instrukce bezpečnostních složek řídících akci;
- v případě nálezu podezřelého předmětu, např. obálky, balíčku, oznamte tuto skutečnost na Policii ČR nebo Hasičský záchranný sbor.

Teroristická akce (za použití střelných zbraní)

- pokud jste mimo budovu, okamžitě opusťte ohrožené místo;
- pokud jste v budově, nezdržujte se v blízkosti oken;
- ukryjte se za vhodným kusem nábytku;
- striktně dodržujte instrukce vydávané bezpečnostními složkami;
- vyvarujte se použití pevných telefonních linek;
- zachovejte klid a rozvahu.

Evakuace

Rozhodnutí o provedení evakuace bude vydáno vždy, pokud nebude možno zajistit ochranu osob v místech jejich stálého nebo běžného pobytu. Rozhodnutí o provedení evakuace bude vydáno orgány veřejné správy v příslušném místě, v případě nebezpečí z prodlení velitelem zásahu. Vyhlášení evakuace se předpokládá za těchto důvodů:

- při úniku nebezpečných škodlivin do ovzduší z okolí místa úniku a z prostoru po směru větru;
- při požáru látek, které hořením uvolňují nebezpečné škodliviny z okolí těchto objektů a z prostoru po směru větru;
- při nebezpečí výbuchu (únik plynu, terorismus, požár skladu výbušných látek, apod.) z okolí ohroženého účinkou tlakové vlny;
- po nastalém výbuchu z objektů narušených účinkem tlakové vlny;
- při povodních a záplavách z míst předpokládaného rozlití vody;
- pokud hrozí protřžení hráze rybníka z míst předpokládaných

účinků průlomové vlny;

- při požáru objektu z objektu a bezprostředně ohroženého okolí;
- při požáru lesa ze staveb sousedících s lesem.

Zásady chování při evakuaci

- sledujte informace a bezvýhradně se řiďte pokyny ve sdělovacích prostředcích, pokyny vydanými pracovníky záchranných složek, orgány veřejné správy nebo jejich zaměstnanci; dbejte jejich pokynů;
- podle časových možností si připravte evakuační zavazadlo a vhodně se oblečte;
- nepodlehňte panice, pomozte starým lidem, nemocným a dětem;
- jste-li v tísní, vyvěste na viditelné místo bílý terč (prostěradlo, ručník apod.) pro vyžádání pomoci;
- dodržte zásady pro opuštění bytu;
- při použití vlastních vozidel dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci.

Zásady pro opuštění bytu nebo rodinného domu

- vypnout elektrické spotřebiče s výjimkou chladniček a mrazniček, ve kterých jsou uloženy potraviny;
- uzavřít hlavní uzávěry plynu a vody (elektrinu nevypínat);
- uhasit otevřený oheň v kamnech, vařičích, tepelných agregátech, apod.;
- odpojit antény televizních a rozhlasových přijímačů;
- přezkontrolovat uzavření oken;
- zabezpečit byt nebo dům proti vniknutí cizích osob.

Evakuační zavazadlo

Jako evakuační zavazadlo nejlépe poslouží batoh (krosna), cestovní taška nebo kufr. Na zavazadlo upevněte štítek s vaším jménem, příjmením a celou adresou.

Evakuační zavazadlo obsahuje:

- základní trvanlivé potraviny na 3 dny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu;
- předměty denní potřeby, jídelní misku, příbor;
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti;
- přenosné rádio s rezervními bateriemi;
- toaletní a hygienické potřeby;
- léky, svítilnu;
- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku;
- kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti;
- předměty a věci pro vyplnění dlouhé chvíle (knihu, pro děti hračku, apod.).

Nouzové ubytování obyvatel

Součástí evakuace je zabezpečení přechodného náhradního ubytování a nouzového zásobování pro občany, kteří si jej nemohou zajistit jiným způsobem (u příbuzných, na chatě, chalupě, apod.). O místech improvizovaného ubytování bude rozhodnuto podle konkrétní situace a obyvatelé se o těchto místech včas dozvědí. Ve výhodě budou občané, kteří se dostaví s evakuačním zavazadlem.

Zásady při nouzovém ubytování

- řídit se pokyny zaměstnanců městského či obecního úřadu;
- řádně se chovat;
- dodržovat pravidla slušného soužití;
- po odeznění mimořádné události či krizové situace se budou občané podle možností vracet do svých domovů nebo bude příslušnými orgány řešena jejich situace.

Humanitární pomoc a její význam

Zásoby pro humanitární pomoc

- zásoby pro humanitární pomoc jsou součástí systému nouzového hospodářství; zásoby vytváří Správa státních hmotných rezerv a jsou součástí zajištění humanitární pomoci postiženým osobám v době vyhlášení krizového stavu;
- zásoby pro humanitární pomoc slouží pro první 3 dny krizové situace k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány;
- orgány veřejné správy mohou tyto zásoby vyžádat za předpokladu, že nejsou schopny poskytnout potřebnou pomoc z vlastních zdrojů;
- zásoby pro humanitární pomoc obsahují:
  - a) dávku potravin a osobní potřeby;
  - b) náhradní oděv a obuv;
  - c) spací pytel;
  - d) balení pitné vody.

Osobní souprava obsahuje:

- 3 denní dávky potravin ve složení 2 hlavních jídel ve třech variantách;
- játrovou paštiku, lunch meat, suchary nahrazující chléb, porcovaný džem, kávový extrakt, porcovaný čaj, cukr, instanční nápoj, multivitaminový instantní ovocný nápoj, čokoládu, žvýkačky a sůl;
- hygienické potřeby ve složení toaletní papír, sáčky PVC, hygienické ubrousky a mýdlo;
- ostatní potřeby skládající se z umělohmotných jídelních příborů ke každému hlavnímu jídlu, lihového vaříče, suchého lihu, zápalek, svíčky a nádoby na přípravu nápojů o obsahu 250 ml.

Souprava náhradního oděvu a obuvi

- souprava náhradního oděvu a obuvi je určena pro jednu osobu, a to

ve dvou variantách léto - zima; varianty se liší typem blůzy a kalhot pracovního oděvu;

■ spací pytel; jedná se o spací pytel UNI vz. 67, který je vyroben ze zelené šušťákové tkaniny; ta je uvnitř pogumována; vnitřní část se skládá z tepelné vložky a hygienické vložky;

■ balení pitné vody; v každém balení je 9 litrů pitné vody; se 3 litry vody je počítáno najeden den.

Letní varianta obsahuje:

- plášť do deště;
- ponožky;
- rukavice bez vložky
- blůzu a kalhoty prac. oděvu;
- nátělník;
- boty gumové (holínky);
- rukavice gumové.
- tenisky.

Zimní varianta obsahuje:

- plášť do deště;
- boty gumové (holínky);
- blůzu a kalhoty prošívané;
- boty pracovní kožené.
- nátělník;
- ponožky;
- rukavice s vložkou;
- rukavice gumové.

Záchrana zdraví

Než přijede sanitka

Potřeba zdravotnické pomoci při mimořádných situacích bude velká. Je to pomoc každému - zraněným, nebo těm, jejichž zdraví a životy jsou ohroženy. Právě při nejzávažnějších úrazech, které bezprostředně ohrožují život, dorazí odborná pomoc na místo mimořádné události během několika málo minut. Máli být člověk v tomto stavu zachráněn, musí mu účinnou pomoc poskytnout a zabezpečit základní životní funkce do příjezdu odborné pomoci přítomný laik (neodborník). Nemusí se vždy jednat o rozsáhlé katastrofy, ale třeba i o poskytnutí první pomoci v běžném životě.

Proto je vhodné mít základní znalosti a dovednosti v oblasti poskytování první pomoci a prohlubovat si je.

Základní zásady první pomoci

- **zjistěte a odstraňte příčinu**, která způsobila újmu na zdraví (elektřina, plyn apod.) nebo dopravte raněného mimo dosah působení škodlivin (plyn, toxické látky apod.);
- **zhodnoťte zdravotní stav zraněného** - obnovte základní životní funkce: dýchání a srdeční činnost; zjistěte, zda nedochází k velkému zevnímu, zejména tepennému krvácení;
- u méně kritických stavů **postupujte s rozvahou**, šetrně a za trvalého sledování stavu zraněného s vědomím možnosti jeho zhoršení (zvracení, ztráta vědomí či jiná komplikace) až do předání raněného zdravotnickým pracovníkům, kterým sdělíte, co jste vykonali a jak se stav raněného vyvíjel;
- podle stupně postižení základních životních **funkcí proveďte** ;
  - zastavení zevního krvácení tlakovým obvazem, škrtidlem či tlakem přímo v ráně;
  - masáž srdce a dýchání z plic do plic;
  - uložení bezvědomého do stabilizované polohy.

Stabilizovaná poloha

Postup:

- vyšetřete ústní dutinu, zda v ní nejsou cizí tělesa či umělý chrup;
- uložte paži bližší k vám podél těla postiženého a zastrčte jej id laň pod stehno bližší nohy;
- položte jeho vzdálenější paži přes hrudník a vzdálenější nohu překřížte ve výši kolen přes bližší;
- jednou rukou podpírejte hlavu a druhou rukou uchopte oděv na boku vzdálenějším od vás a přitáhněte postiženého směrem k sobě tak, aby ležel na boku a opíral se vás;
- upravte polohu hlavy obličejem směrem k vám a ujistěte se, že dýchací cesty jsou průchodné;
- ohněte nyní horní paži v lokti tak, aby prsty měl postižený před svým obličejem;
- ohněte horní nohu mírně v kolenu tak, aby se opírala kolenem o zem a podpírala tak dolní polovinu těla;
- uvolněte spodní paži směrem za záda postiženého podél těla tak, aby bránila převrácení na záda; při podezření na poranění páteře do této polohy osoby **NEUKLÁDEJTE!**

A)

B)

C)

D)

E)

Krizový stav - stupně a jejich význam

Krizový stav

Přesáhne-li mimořádná situace určitou mez, která bude bez mimořádných opatření těžko zvladatelná, může být vyhlášen některý z krizových stavů (stav nebezpečí vyhlášený hejtmánem kraje nebo nouzový stav vyhlášený vládou).

Za těchto stavů může být:

- vyhlášena obyvatelstvu pracovní povinnost a pracovní výpomoc; určeny věcné prostředky (movité i nemovité věci) právnických a fyzických osob, které se budou podílet na řešení dopadů a odstraňování následků krizové situace;
- vyhlášena různá regulační opatření, popř. zaveden na určité suroviny, potraviny a hotové výrobky přidělový systém;
- uzavřena postižená oblast;
- prováděna regulace pohybu osob;
- vyhlášena evakuace velkého rozsahu (nevztahuje se na objektovou evakuaci vyhlášenou velitelem zásahu, ta může být vyhlášena při bezprostředním ohrožení osob i mimo krizový stav).

Krizová situace nebo také krizový stav je mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jedná se o situaci ohrožující životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek.

Stav nebezpečí

Nouzový stav

Stav ohrožení státu

Válečný stav

Stav nebezpečí

Vyhlašuje	Hejtman kraje (primátor hlavního města Prahy);
Důvod	jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému;
Území	celý kraj nebo jeho část;
Doba trvání	nejvýše 30 dnů (prodloužení doby jen se souhlasem vlády).

Nouzový stav

Vyhlašuje	Vláda České republiky popřípadě předseda vlády;
Důvod	v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost;
Území	celý stát nebo jen omezené území státu;
Doba trvání	nejdéle 30 dnů (prodloužit může pouze Poslanecká sněmovna).

Stav ohrožení státu

Vyhlašuje	Parlament České republiky na návrh vlády;
Důvod	je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy;
Území	celý stát nebo jen omezené území státu;
Doba trvání	není omezeno.

Válečný stav

Vyhlašuje	Parlament České republiky
Důvod	je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení;
Území	celý stát;
Doba trvání	není omezeno.

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM, ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Při mimořádných událostech a krizovém stavu zasahuje integrovaný záchranný systém, jehož základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba a

Policie České republiky. V návaznosti na druh mimořádné události jsou podle potřeby na likvidaci jejích následků povolávány další potřebné složky, služby a organizace.

Koordinaci záchranných a likvidačních prací v době mimořádné události v případě velkého rozsahu nebo krizové situace bude provádět krizový štáb obce s rozšířenou působností - Město Tišnov v čele se starostou města.

Pojmy a jejich význam

Bezpečnostní rada kraje, (určené) obce - koordinační orgán pro přípravu na krizové situace

Civilní ochrana - je určena k ochraně civilního obyvatelstva před nebezpečím a pomoci obyvatelstvu při odstraňování bezprostředních účinků krizových situací a mimořádných událostí a při vytváření nezbytných podmínek pro jejich přežití. Civilní ochrana je dále součástí komplexního systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů.

Epidemie - výskyt onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty incidence tohoto onemocnění v daném místě a čase.

Evakuace - předem připravený a určenými orgány řízený odsun osob, materiálu, techniky a zařízení z ohrožených míst a prostorů s cílem předejít ztrátám na životech a hmotných prostředcích (organizovaná, řízená evakuace) nebo dobrovolné opuštění místa osobou z důvodu ohrožení jejího života nebo zdraví (dobrovolná, samovolná evakuace).

Evakuační zavazadlo - připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti. Označuje se jménem a adresou.

Hasičský záchranný sbor České republiky - záchranný sbor, jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

Integrovaný záchranný systém (IZS) - systém zabezpečení koordinovaného postupu složek integrovaného záchranného systému při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Katastrofa - vážné narušení funkce společnosti, působící velké ztráty na životech, majetku nebo okolním prostředí. Je to událost o takovém rozsahu, že postižená oblast musí vynaložit mimořádné úsilí k jejímu zdolání, často s vnější nebo mezinárodní pomocí. Katastrofy se také klasifikují podle rychlosti jejich průběhu (náhlé nebo pomalé) nebo podle jejich příčiny (přírodní nebo způsobené lidskou činností).

Krize - situace, v níž je významným způsobem narušená rovnováha mezi základními charakteristikami systému (narušeno je poslání, filosofie, hodnoty, cíle, styl fungování systému) na jedné straně a postojem okolního prostředí k danému systému na straně druhé.

Krizový štáb kraje, obce - pracovní orgán hejtmána nebo starosty k řešení krizových situací.

Krizová situace - situace (ohrožení), v jejímž důsledku se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb, právnických a fyzických osob.

Krizové řízení - souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na řešení a řešením krizové situace.

Krizový stav - je vyhlášován hejtmánem kraje nebo primátorem hl.m. Prahy (stav nebezpečí), vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR (nouzový stav) a Parlamentem České republiky (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

Krizový plán - plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací

Likvidační práce - činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí. O způsobu provedení likvidačních prací a jejich vykonavatelích rozhoduje velitel zásahu, který při volbě vychází z podmínky dané nutností vykonat likvidační práce bez zbytečného odkladu.

Mimořádná situace - situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo po vzniku mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.

Mimořádná událost (MU) - škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Povodeň - je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody. Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.

Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň). Povodňové stupně aktivity: I. stupeň stav bdělosti, II. stupeň stav pohotovosti, III. stupeň stav ohrožení.

Pracovní povinnost - povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

Pracovní výpomoc - povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

Stav nebezpečí - bezodkladné opatření, které se může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému.

Terorismus - společensky nebezpečný jev projevující se v národním i mezinárodním měřítku. Je to předem připravené, promyšlené použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky.

Varování - souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.

Věcné prostředky - movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení krizových situací.

Vyrozumění - souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů.

Zvláštní skutečnosti - informace v oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby

Poruchy v domácnostech a jejich odstraňování

Běžné poruchy či havárie v dodávkách energie, plynu, tepla a vody hláste u příslušných správců systémů:

při poruše dodávky elektrické energie

Poruchová služba tel.: 800 225 577

při úniku plynu

Pohotovostní služba tel.: 1239

při poruše dodávky pitné vody

Pohotovost tel.: 549 412 868

při poruše dodávky tepla

kontaktujte příslušného správce systému